

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

**ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V OLOMOUCI**

Magistrát města Olomouce
odbor památkové péče

Dopis MZP ČR č. / ze dne: MZP/2019/570/193 / 25. 2. 2019
Naše č.: NPU-391/17530/2019
Vyřizuje: Ing. Jarmila Marková
Spisový znak: 820.3.1.

Hynaisova 10
779 11 Olomouc

Olomouc 18. 3. 2019

Písemné vyjádření podle ustanovení § 32 odst. 2 písm. f zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů

Na základě žádosti Odboru výkonu státní správy VIII, Ministerstva životního prostředí č. j. MZP/2019/570/193 ze dne 25. 2. 2019, kterou jsme obdrželi dne 25. 2. 2019 a kterou jsme Vám postoupili důvodu nepříslušnosti k uplatnění stanoviska, a to k přepracované dokumentaci záměru EIA „**I/46 Olomouc – východní tangenta**“ a následně poskytujeme v dané věci následující písemné vyjádření podle ustanovení § 32 odst. 2 písm. f zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Přitom vycházíme z níže uvedených údajů:

Pořizovatel záměru: Ředitelství silnic a dálnic ČR, Odbor koncepce a technické přípravy, Oddělení koncepce a ÚP Morava, Šumavská 33, Brno.

Zpracovatel projektové dokumentace: Ateliér ekologie firmy HBH Projekt spol.s.r.o, Kabátníkova 5, 602 00 Brno.

Datum zpracování: září 2018

V dané věci byla prostudována dokumentace EIA – I/ Olomouc – východní tangenta dostupná na webových stránkách EIA: v informačním systému EIA pod kódem OV8226.

Popis předmětu: Posuzovaný záměr EIA představuje novostavbu čtyřpruhové, směrově dělené komunikace o délce 7,350 km, vedené volnou krajinou při východním okraji města Olomouce. Návrhová kategorie komunikace je dle ČSN 73 6101 (Projektování silnic a dálnic) R 21,5/100. Součástí záměru jsou tři mimoúrovňové křižovatky (MÚK), přeložky silnic nižších tříd, přeložky účelových komunikací a polních cest.

Záměr „I/46 Olomouc – východní tangenta“ je pořizován pro správné území města Olomouc (k.ú. Bystrovany, k. ú. Chválkovice, k. ú. Hodolany, k. ú. Holice u Olomouce, a k. ú. Týneček).

Ochrana řešeného území z hlediska zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů – legislativní rámec:

V rámci řešeného území se nachází:

- **Ochranné pásmo (OP KH a SK) areálu chrámu Navštívení P. Marie na Sv. Kopečku a areálu bývalého premonstrátského kláštera Hradisko**, zřízené Referátem kultury Okresního úřadu v Olomouci pod č.j. Kult. 2973/95/G, oprava administrativních chyb ze dne 10.10.1995 pod stejným č.j.

- nemovitá kulturní památka **poutní alej s kostelem sv. Barbory, kapličkou a drobnými objekty** zapsaná v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod č. r. 40162/8-1741.
- Řešené území je nutno chápat též jako **území s archeologickými nálezy** ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

POŽADAVKY NPÚ ke zpracování přepracované dokumentace záměru EIA „I/46 Olomouc – východní tangenta:

Popis navrhovaných prací: předložená dokumentace EIA navrhuje vybudování čtyřproudové silnice I/46 délky 7 350 m, spojující dálnici D35, silnici I/55 (výhledově dálnici D55) a silnici I/46 s napojením na Opavu (I/11, I/56) a dále na Polsko s nově postavenými třemi mimoúrovňovými křižovatkami (MÚK Keplerova, MÚK Lipenská a MÚK Severní spoj), přeložkami silnic nižších tříd, účelových komunikací, polních cest a komunikací pro pěší a cyklisty, včetně dotčených inženýrských sítí. Ve své trase navržená silnice přetíná kulturní památku **poutní alej**, spojující dvě významné národní kulturní památky kostel na Svatém Kopečku a klášter Hradisko, včetně jejich **ochranného pásma** v lokalitě č.8.

V podmínkách OP KH a SK je uvedeno: „*podmínky památkového ochranného pásma (zákaz změny kultury a omezení stavební činnosti) v lokalitě č. 4 a č. 8 se netýkají tzv. severního spoje a tzv. východní tangenty dle územního plánu sídelního útvaru Olomouc a to včetně jejich připojení na komunikační systém a eventuální stavby kanálu Dunaj – Odra – Labe. Konkrétní způsob realizace těchto akcí v daném území musí být ale odsouhlasen referátem kultury Okresního úřadu Olomouc.*“ Z toho vyplývá, že odbor památkové péče Magistrátu města Olomouce jako věcně a místně příslušný výkonný orgán státní památkové péče namísto původního dotčeného orgánu vydává stanovisko k dané problematice.

Studie umístění a technického řešení dané silnice byla výše uvedeným orgánem, tehdy oddělením památkové péče odboru koncepce a rozvoje Magistrátu města Olomouc posuzována již dříve posuzována kladně - vizte č.j. OKR/OPP/0529/05/Ka (ze dne 10.2.2005), č.j. SmOI/OKR/20/1049/2006/Ka (ze dne 10.6.2006) a č.j. SmOI/OKR/20/1049/2006/VK (ze dne 9.9.2008 - odůvodnění), přestože odborná písemná vyjádření NPÚ (č.j. 41020/2017, č.j. 1931/2001, č.j. 6810/2004), včetně závěru z týmového dne NPÚ ze dne 11. 5. 2001, byla záporná. NPÚ navrhovalo umístění silnice na území ochranného pásma pod úroveň terénu do tunelu, nebo zářezu. Schválená varianta dotčeného orgánu počítá s přeložením stávající silnice III/4432 vedené poutní alejí, do ulice Železniční s křížením pod silnicí I/46 mimo území ochranného pásma. Nová silnice I/46 je navržena na násypu v ploše OP KH a SK o výšce 1,5 – 4 m. V kritickém úseku území OP KH a SK je navržena souběžná přeložka silnice III/4432, která má být v pozvolné zatáčce napojena na stávající silnici – poutní alej do Samotíšek. Tato přeložka rozšiřuje těleso silnice I/46 a silnice III/4432 o dva další pruhy. V trase původní aleje je v místě křížení navrženo zachování pouze cyklostezky vedené po lávce přes navrženou komunikaci I/46.

POŽADAVKY NPÚ ke zpracování návrhu přepracované dokumentace záměru EIA „I/46 Olomouc – východní tangenta:

Dopad prací uvedených v žádosti na dotčené kulturně-historické (památkové) hodnoty: při jednání zástupců NPÚ ú.o.p. v Olomouci se zástupci Ředitelství silnic a dálnic ČR a HBH Projekt spol.s.r.o. bylo projektanty konstatováno, že varianta umístění nové silnice do tunelu, nebo zářezu pod terén je z hlediska výšky podzemních vod ekonomicky nerealizovatelná. Při zhodnocení dalších možností technického a dopravního řešení východní tangenty v OP KH a SK s ohledem na kulturní památku poutní alej a ochranné pásmo naše odborná organizace státní památkové péče **upřednostňuje variantu** přímého plnohodnotného přemostění silnice I/46 v původní trase poutní aleje. Tato varianta je z hlediska zájmů památkové péče přijatelnější, než navržená varianta objezdu přes ulici Železniční, a to za následujících podmínek:

- Silniční komunikace, procházející poutní lipovou alejí, musí po celé délce zachovat stejnou šířku, jako tomu bylo i v minulosti, kdy byl tento princip dodržován i při všech dílčích opravách a úpravách.

- Most bude navržen a vybudován jako subtilní konstrukce a kvalitní architektura, podrobná modelace terénu u nového mostu a u silniční komunikace východní tangenty musí být přesně vyspecifikována a rozpracována v dalším stupni projektové dokumentace.
- Násypy u nového mostu a u silničního tělesa východní tangenty musí být tvarovány v plynulé volné křivce s tím, že podél mostu bude vytvořen rovný pás, do kterého budou vysazeny nové stromy, které budou tvořit součást ponechané aleje.
- Podél nového mostu na bočních náspech musí být vysazeny lípy velkolisté (Tilia platyphyllos), které napomohou začlenění nového mostu do okolní historické krajiny a současně budou navazovat na zbylou část před několika lety obnoveného stromořadí. Spon mezi jednotlivými stromy musí být stejný, jako je tomu ve stávající části aleje.
- Sklon násypu silničního tělesa východní tangenty 1/4,6 musí být na území ochranného pásma minimálně v poměru 1 : 15, v případě zemědělského využívání i více, aby nová silniční komunikace byla plynule začleněna do krajinného reliéfu.

Zdůvodnění: výškové křížení nové komunikace a poutní aleje je z hlediska památkové péče pro alej a její funkční využití méně zničující než navržená varianta odklonu a druhotného napojení současné silnice I/46. Z hlediska dálkových pohledů bude vytvářet menší zásah do původních hodnot a hmoty aleje, než současný návrh, zdvojující v předložené části samotnou poutní alej a navyšující ve sporném úseku plochu silnic I/46 a III/4432 o dva další silniční pruhy, včetně napojení na alej. Vytvořením souběžné komunikace s nájezdovým obloukem na silnici vedoucí ponechanou částí stávající komunikace s alejí by došlo k dalšímu nevhodnému zvýraznění linie východní tangenty v krajině, která již sama o sobě představuje negativní zásah do původní krajinné kompozice, jež je předmětem ochrany. Současně by došlo zejména v důsledku předloženého návrhu nájezdu k dalšímu porušení pravidelnosti aleje (na jedné straně by musel být odstraněn delší úsek v důsledku nájezdu) i k narušení jejího ve volné krajině vyváženého okolí. Z hlediska památkových hodnot je plnohodnotné výškové přemostění přijatelnější z těchto důvodů:

- Zůstane funkční a průjezdná původní trasa poutní aleje – současné dopravní propojení pro osobní a městskou hromadnou dopravu mezi Chválkovicemi a Samotíškami.
- Bude zrušeno sporné napojení příjezdu nové silnice od ulice Železniční na stávající silnici v poutní aleji.
- Bude zmenšena šířka východní tangenty na jižní straně prostoru OP KH a SK (z šestiproudé silnice na čtyřproudou). Bude zrušen navazující úsek původní aleje na navrženou přeložku, který vytváří v části poutní aleje čtyřproudové těleso.
- Budou zmenšeny negativní dopady nadbytečných dopravních a stavebních zásahů rozšířených v okolní volné krajině OP KH a SK (viditelný násyp nově navržené silnice).
- Vytvoří se menší pohledový a prostorový zásah do stávající koncepce aleje než u současné předložené varianty.
- Zúžení silničního profilu u případné lávky pro pěší a cyklistický provoz by narušilo plynulou linii komunikace, která minimálně od vzniku původní aleje a obou barokních dominant sloužila silničnímu provozu. Navrhované zúžení by odporovalo principu tvorby barokních alejí a barokních úprav v krajině.

Dále upozorňujeme:

V odstavcích: C.1.8 Území historického, kulturního, nebo jiného archeologického významu(str.33), C.2.8 Hmotný majetek a kulturní dědictví včetně archeologických a architektonických aspektů (str. 65) a D.1.9 Vlivy na hmotný majetek a kulturní dědictví včetně architektonických a archeologických aspektů (str. 101–102) je **zcela opomenuta** nemovitá kulturní památka **poutní alej** s kostelem sv. Barbory, kapličkou a drobnými objekty zapsaná v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod č. r. 40162/8-1741, kterou navržená stavba silnice I/46 protíná a **v části alej ničí**. Proto jsou zde zcela opominuty i požadavky k eliminaci negativních vlivů na kulturní památky.

Záměr předložené přepracované dokumentace záměru EIA - „I/46 Olomouc – východní tangenty“ je v rozporu se zájmy státní památkové péče v úseku od toho křížení s alejí a na pozemcích OP KH a SK, proto požadujeme záměr přepracovat.

Toto písemné vyjádření je podkladem pro stanovisko výkonného orgánu státní památkové péče, odboru památkové péče Magistrátu města Olomouce, a nenahrazuje jeho správní rozhodnutí. Zároveň Vás žádáme o zaslání stanoviska ihned po jeho vydání, a to z důvodu nezbytné znalosti jeho výroku pro další sledování akce v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně § 32.

Mgr. František Chupík, Ph.D.
ředitel

Na vědomí

MŽP, odbor výkonu státní správy VIII, Krapkova 3, 779 00 Olomouc – ing. Kamila Kudelová
NPÚ, GŘ, oddělení specialistů, Ing. arch. I. Merunková
NPÚ, ú.o.p. v Olomouci, PP/G, Mgr. Ondřej Belšík
NPÚ, ú.o.p. v Olomouci, PP/G, Ing. arch. Helena Grassová
NPÚ, ú.o.p. v Olomouci, PP/G, Ing. Petr Kubeša
NPÚ, ú.o.p. v Olomouci, PP/G, Mgr. Miroslav Papoušek